

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istorია

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

VIII. Quòd quae ad usum necessaria sunt, Deus copiose suppeditat hominibus: quae vero ad voluptatem faciunt, modice subministrat: utrumque ad utilitatem nostram dispensans.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

φρονητων και τον μη λογον αυτων μη κα-
 λαμβανοντων. δια δε των αιδειναιων της κα-
 ταληφειας, αλογως οιομηρον διατεταχθαι
 ταυτα, ων τον λογον ειπειν εκ εχθρων. εστι δ' ο-
 πως τινα, ων η αληθης καταληψις της αληθει-
 ας εν βαθει κειται, θαυμασης φύσεως τετυ-
 χηκοτα. ο ποια και η των θερμυ υδατων φύ-
 σις τυχευανσα, την μη γδ αιτιαν τε τοσδε
 πυρος εδεις αν παρχειρας εχοι λεγειν. θαυ-
 μασον δε οτι ψυχρο υδα πειραιοχιζομηρον
 κυκλω, εκ επιεξις αιαι τ' εμφυτε θερμότητος.
 Ταυτα τοι πανιον τιχημα ειναι δοκει η ενα-
 ριθμικον η πασαν την οικημενην, η ως εμαυ-
 τον πειθα η τ' προνοιας δυνάμις ευδιαγνωσος
 πασαις ανθρωποις γενεας δυνησαι δυο φύσεις
 εναντιωτάτας, θερμότητα η ψυχρότητα, εν
 της και μιας ριζης διηθείας δεσπιγυσα. πολ-
 λα μιν αυ και αναριθμητα εις πασαν μηθιαν
 και απολασιν τοις ανθρωποις πασα τε κρείτ-
 τοτος δεδωρηται, εξαίρετως δ' ο καρπος ελαι-
 ας τε και αμπέλκ' το μηρ [γδ] ανικτήσεως
 ψυχης και φαιδρότητ', επέχεν λόγον το
 ετερο προς τη διπολαύσει, και θεραπειά των
 σωματων κατάλληλον. θαυμα δ' εξαίσιον,
 και η ουδ' ελεχης και αδιαλειπη ποταμη
 φρεα, νυκτωρ τε η μεσημέραν, σύμβολον α-
 εναιε και αδιαλειπη βίαι ισοδυναμει δε και
 νυκτεριη διαδοχη.

A
 tia præditis; sed qui cum causam ipsam
 intelligentia assequi nequeant, præ mē-
 tis suæ imbecillitate existimant, hæc om-
 nia quorum rationem afferre non va-
 lent, absque ulla ratione esse disposita.
 Sunt certe quædam admirabili naturâ
 prædita, quorum certa veritatis com-
 prehensio in obscuro latet; cujusmodi
 sunt aquæ suapte natura calidæ. Nam
 causam quidem tanti ignis, nemo facile
 dixerit. Est autem mirabile, ignem
 illum aquâ frigidâ undique circumse-
 ptum, suum tamen nativum calorem
 nequaquam amittere. Atque hæc rara
 admodû & paucissima in toto terra-
 rum orbe reperiuntur; quo scilicet, ut
 equidem censeo, divinæ providentiæ
 vis ac virtus ab hominib' facile cognos-
 sci possit: quæ duas res maxime inter se
 contrarias, frigus nimirum & calorem,
 ex una eademque radice manare præ-
 cepit. Sunt quidem multa ac prope
 innumerabilia, quæ Deus ad solatium
 & oblectationem hominibus donavit:
 sed præcipuè oleæ fructus ac vitis. Qua-
 rum hæc ad animos recreandos atque
 exhilarandos vim habet. Illa verò non
 solum ad voluptatem, verum etiam ad
 corporum curationem apta est. Sum-
 man quoque admirationem meretur
 continuus ac perennis fluminum cur-
 sus, diu noctuque perlabentium, & per-
 petuæ æternæque vitæ quandam refe-
 rentium similitudinem. Noctis item ac
 diei continua vicissitudo est perinde
 mirabilis.

Κεφ. Η'

Οπιτα μη χρειαδη, αφθονως τοις ανθρωποις η θεος χορηγει. τα
 δε προς τερψιν μετριοις· συμφορ' τωσ εκατηρων χορη-
 γων πτω απολαυσιν.

Πάντα δε ταυτ' ημιν ειρηδω, προς πι-
 σωσιν τε μηδεν αλογως μηδ' ανοητως
 γινωσκ. τον δε λογον και την προνοιαν ειναι τε
 θεο· ως η την των μεταλλων, χρυσου τε η αρ-
 γηου η χαλκου η των υπολοιπων φυσω ετα-
 μεινετο μετριοις προσηκοντι. τα μηρων η χρεια
 πολλη τε και παντοδαπη ημελλεν εσεσθαι,
 αφθονως κελευσας χορηγεισθαι. τα δε προς
 τερψιν κοσμη και αφθονιας μονη. μεγαλο-
 ψυχως τε και πεφεισμηδως, μεταξυ φειδω-
 λιας τε η ευδωριας. ει γδ και των προς κοσ-
 μον πεποιημερων η αυτη αφθονια συνεχω-
 ρεισθαι, δια πλεονεξιαν οι μεταλν ευνοτες, τε μεν

CAPUT VIII.

Quod quæ ad usum necessaria sunt, Deus copiosè
 suppeditat hominibus: quæ verò ad voluptatē
 faciunt, modicè subministrat: utrumq; ad an-
 sitatem nostram dispensant.

A
 Tq; hæc omnia dicta sint à nobis,
 ut constet nihil absque ratione &
 intelligentia factum fuisse: ipsam verò
 rationem ac providentiam, Dei opus
 esse. Qui quidem aurum etiam & ar-
 genti aurique ac reliquorum metallo-
 rum diversas species convenienti mo-
 do ac mensura produxit. Ea siquidem
 quorum multiplex ac varius usus erat
 futurus, copiosè suppeditari jusfit:
 quæ verò ad oblectationem duntaxat
 & luxum faciunt, liberaliter simul ac
 modicè; & medio quodam modo in-
 ter parcimoniam & profusam largitio-
 nem. Nam si earum rerum quæ ad
 ornatum factæ sunt, eadem copia conce-
 sa fuisset; metallarii præ nimia cupidi-

